

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 91

Číslo: 17

24. dubna 2011

Cena: 7 Kč

KŘÍŽOVÁ CESTA OŽILA PŘED DVACETI LETY RUKAMA LUBOŠE HRUŠKY

V těchto dnech uplyne dvacet let od chvíle, kdy se v jedné plzeňské zahradě sešli přátelé, rodina, několik církevních hodnostářů, pár fotografů a novinářů... s panem Lubošem Hruškou, který právě otvíral své životní dílo "meditační zahradu". Tento kousek ráje uprostřed velkoměsta budoval třicet let prakticky vlastníma rukama, protože chtěl vzdát hold všem obětem zla.

Luboš Hruška se narodil 20. července 1927 v Plzni. Jeho středoškolská studia přerušila druhá světová válka, kdy byl jako šestnáctiletý nasazen k Luftschutzpolizei, což byla ponáletová služba k vyprošťování raněných a mrtvých obyvatel po leteckém bombardování. V roce 1946 dokončil středoškolská studia a nastoupil do Vojenské akademie v Hranicích. Jako mladý důstojník byl zařazen k vojenskému útvaru v blízkosti státních hranic a při pokusu o jejich překročení byl v roce 1949 zatčen. Byl odsouzen k 18 letům těžkého žaláře, propadnutí veškerého majetku a zbavení občanských práv. Za neustálého nelidského týrání poznal věznic Špilberk, Pankrác, Bory, Opavu, Leopoldov, Ruzyni a pracovní tábor Bytíz u Příbrami.

Během vězeňských let se setkal s desítkami vězněných křesťanů, díky jejichž svědectví přijal víru a nechal se tajně pokřtít tehdejšími provinciálem jezuitů Františkem Šilhanem, který jej na křest také tajně připravoval. Zásadní událostí na této cestě víry bylo pro Luboše Hrušku setkání s kapucinským řeholníkem Ondřejem (civilním jménem Karel Frgal), které prožil těsně po svém odsouzení. Tento jej ve společné cele přivítal takovým způsobem, že Luboš Hruška o tomto klíčovém setkání svého života vyprávěl jako o svém prvním setkání s milujícím a osvobozujícím Kristem. Ve vězení Luboš Hruška sám sobě slíbil, že pokud přežije, přebuduje ovocný sad, který zdědil po rodičích, na okrasný park sloužící k ozdravení duše člověka. Do díla se pustil hned po propuštění z vězení v r. 1960 díky prezidentské amnestii. Pokácel ovocné stromy, upravil terén a při svém dělnickém zaměstnání dojížděl do Průhonice, kde se účastnil přednášek o zahradní architektuře. Na základě získaných znalostí začal realizovat parkovou úpravu zahrady založenou na vhodných barevných uskupeních jehličnanů a vodních a zelených ploch.

Šlo mu především o realizaci nosné duchovní myšlenky budovaného areálu, která by vyjádřila trvalou připomínku utrpení těch lidí, kteří se postavili totalitním režimům – ať již fašistickému nebo komunistickému. Tou nosnou ideou se stalo utrpení Ježíše Krista. Záměr vybudovat křížovou cestu však nezůstal utajen, a tak Luboš Hruška pracoval za stálého dozoru StB. Pro svou myšlenku získal akademického sochaře Romana Podrázského z Příbryslavi, který byl ochoten zdarma vytvořit 12 plastik z hořického pískovce pro 14 zastavení křížové cesty. K realizaci křížové cesty nebylo možné za vlády komunistů získat povolení, a tak Luboš Hruška riskoval odvoz 12 kusů pískovcových kvádrů z Hořic

v Podkrkonoší nejprve do dílny Romana Podrázského v Příbryslavi a po zpracování další převoz do Plzně. Veškeré náklady hradil ze svého dělnického platu. Sochy byly na zahradě instalovány v letech 1987 - 1991.

V osobě Romana Podrázského (24. února 1943 – 2. dubna 2001) získal pan Luboš Hruška skutečně spřízněnou duši. Provedení křížové cesty je toho dokladem, protože pískovcové sochy jsou provedeny s citem člověka znalého Bible. Například Kristus modlící se v Getsemanské zahradě je nejčastěji zobrazován klečící s pohledem upřeným k nebesům. Kristus Romana Podrázského je takový, jak jej popisuje Markovo evangelium: "Padl na zem a modlil se..." Nebo Ježíš nese kříž, který je ohnut kolem zeměkoule, aby tak znázornil, že nese na svých bedrech osud celého světa. O jeho práci pan Hruška vyprávěl: "Roman začal pátým zastavením - Bičováním, kde dva ošklivé (já tomu říkám debilní) ksichty srážejí Krista k zemi. Mně se to opravdu nelíbilo. Teprve po nějaké době jsem pochopil: To nejsou ti dva římsí vojáci, kteří okupovali Judeu, to jsou i nacisté či esesáci, to jsou i bolševici a bachaři, kteří do nás tloukli. Jsou to všichni ti pohůnci, kteří slouží násilí. Jsou to reprezentanti všech totalitních režimů. A jelikož Roman dělal toto dílo asi v roce 1986, tedy v době hlubokého komunismu, je to i jeho protest proti násilí. Říká tím: Když se primitiv chopí moci, vždycky ji zneužije! Když jsem k tomuhle dospěl, stala se mi socha jednou z nejoblíbenějších."

Člověk musí zahradu vidět na vlastní oči, aby mohl dostatečně ocenit dílo, které Luboš Hruška vytvořil. Umělé kopečky, rybníčky se zlatými rybami, jezírka, sochy umístěné mezi vzácné dřeviny - dílo, které spolykalo tisíce hodin práce a které přináší radost stovkám návštěvníků. Přineslo však radost i samotnému panu Hruškovi, který tvrdil, že teprve tato práce mu umožnila dosáhnout smíru s lidmi, kteří ho tolik let trýznili. Pak teprve na ně mohl myslet bez bolesti v srdci a mohl jim opravdově a pokřesťansku odpustit.

Otvírání zahrady se před dvaceti lety obešlo bez větší pozornosti. První článek jsem napsala do sobotní přílohy deníku Lidová demokracie a teprve potom se o zahradu začala zajímat i ostatní média. Pan Luboš Hruška zemřel pár týdnů před svými 80. narozeninami 30. června 2007. Zanechal po sobě dílo, které bude oslovovat i příští generace lidí. Nic jiného ani nechtěl, i když se dočkal nejrůznějších ocenění. Je např. nositelem Historické pečete města Plzně (1992), Ceny města Plzně (1994), Řádu T. G. Masaryka uděleného prezidentem České republiky v r. 1997, Velkokříže rytířského Řádu svatého papeže Silvestra uděleného papežem Janem Pavlem II. v r. 2002, Medaile Vojenského sdružení rehabi-

litovaných (2003), Ceny hejtmana Plzeňského kraje za občanskou statečnost (2003) či Čestného občanství města Plzně (2006). Byla po něm také v r. 1999 pojmenována planetka (18841) objevená astronomy ing. Janou Tichou a Milošem Tichým z observatoře Klet'. V den pohřbu, 9. července 2007, mu byl in memoriam udělen zlatý Záslužný kříž ministra obrany.

Poznala jsem ho však jako člověka, pro něhož byly pocty jen pozlátkem. Jeho sny se ubíraly úplně jiným směrem. Toužil po tom, aby zahrada byla ve dne i v noci zdarma otevřená pro všechny lidi, kteří by sem přicházeli a v tichu procházeli od jednoho zastavení k druhému, modlili se a bylo jim dobře. Mladým lidem chtěl vyprávět svůj příběh, aby se už nikdy nemohl opakovat. Dnes zahradu spravuje plzeňské římskokatolické biskupství. Je potěšitelné, že se zde mohou konat svatby a že je možné stále zahradu navštěvovat, třebaže se platí vstupné a jsou zde otvírací hodiny. I tak návštěva tohoto místa určitě stojí za to.

Helena Noemi Bastlová

Pan Luboš Hruška

Roman Podrázský: Poslední večeře

Zastav se na chvíli a čti!

Když jsem včera vystupoval z vlaku, přede mnou šla pomalým tempem stará žena. Pospíchal jsem a nevěděl, jak ji předběhnout. Nepřičetně mě vytáčela. Vtom jsem se zarazil a říkám si, kam vlastně pospíchám? Ozvaly se ve mně výčitky svědomí, že jsem se v duchu zlobil na ženu, která měla dost času a navíc za svoji pomalost nemohla. Celý život pracovala a možná si i hodně vytrpěla. A možná i všechno trpělivě nesla. A já jsem takový netrpělivý a malicherný. A to všechno jen proto, abych byl o 10 minut dřív doma. Ty minuty i tak promrhám na internetu nebo u televize.

Alibisticky to shodím na dobu, ve které žijeme. Všichni jsme hrozně uspěchaní. A večer zjistíme, že jsme toho zase moc nestihli. Frustrování zalehneme a usneme spánkem spravedlivých. Přes SMS si vyznáváme lásku, komunikujeme přes chat a do očí si nemáme co říct. Trápí nás úcty, kariéra. Ve schránkách se nám hromadí maily, protože nemáme čas odepsat. Na polici se nám hromadí knihy, neboť nemáme čas číst, nevíme, jak voní příroda, protože nemáme čas k ní přivonět. Do kdy to ale vydržíme?

Čím víc toho chceme stihnout, tím méně toho stihneme. Věnujeme mnoho času věcem, které si to nezaslouží. Neumíme se zastavit a uvědomit si hodnotu věcí. Nafotíme spoustu fotografií, ale už si je ani neprohlédneme. Vypálíme je na CD a tím to končí. Počítače máme plné hudby, na kterou nemáme čas, máme množství televizních kanálů, které ani nestačíme všechny sledovat. Mís-to zábavy stres! Stále kontrolujeme mobil, jestli nám někdo nevolal, přestáváme si vážit krásných věcí, kvůli kterým se vyplatí žít.

Můj děda má 87 roku. V životě nebyl v zahraničí, nemá mobil, poslouchá jednu stanici na svém starém rádiu. A přitom si myslí, jaký krásný život prožil. S úsměvem vzpomíná, těší se z pěkného dne, z vůně dřeva, ze svých vnučat. Žil těžký život, ale váží si ho!

To my dnes neznáme. A tak máme infarkty, rakovinu, deprese. A možná by stačilo jen zpomalit! Tvrzení, že se to nedá, neobstojí. Zamysleme se, kolik času věnujeme nepodstatným věcem. Zkusme vypnout mobily, počítače a porozprávět si.

Snad jsem si uvědomil svůj rychlý život včas, abych zpomalil. Kamarád má chalupu v malé osadě obklopené horami, není tam signál, žádná televize, obchod otevřený jen v úterý a ve čtvrtek a jedna hospoda 5x5 metrů. Asi tam zaběhnu, abych zpomalil a nezlobil se na staré lidi, kteří si váží zbytku života a zbytečně nespěchají za smrtí, tak jak mnozí z nás!

přišlo mailem

Z kazatelského plánu**HOD BOŽÍ VELIKONOČNÍ – VKŘÍŠENÍ PÁNĚ**

Sotva procitnu, jsem s tebou. Aleluja. Svou dlaň jsi položil na mě. Aleluja. Nad mé chápání jsou tyto divy.

ŽALM 139,18.5-6

První čtení z Písma: Skutky 10,34-43

Tužby:

2. Za požehnané prožití Kristova vzkříšení, modleme se k Hospodinu.

3. Aby nás Kristovo světlo přivedlo až před Boží tvář, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože všemohoucí, dnešního dne jsi skrze svého jednorozrozeného Syna zvítězil nad smrtí a otevřel jsi nám bránu do života věčného. Učiň, ať tvůj životodárný Duch nás obnoví a vzkřísí ze smrti k životu. Osviť nás, Bože, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána.

Druhé čtení: Koloským 3,1-4

Evangelium: Jan 20,1-18

Verš k obětování: Žalm 76,9-10

Verš k požehnání: 1. Korintským 5,7-8

Modlitba k požehnání:

Hospodine, děkujeme ti, že jsi nás potěšil slavením velikonočního tajemství. Vlij do našich srdcí lásku svého svatého Ducha, ať rosteme ve vzájemné svornosti a jednotě. Ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 248, 250, 252, 255, 260, 329, 332

**Z NOVOZÁKONNÍCH VÝKLADŮ - Zjevení Janovo 4
Listy sedmi církvím**

Pokud tu nebude pokání, Pán varuje: „Není-li, přijdu na tebe a pohnu tvým svícнем z jeho místa, jestliže se neobrátiš.“ Svědectví církve nemá žádnou cenu, když přestane existovat opravdová láska ke Kristu a jeho lidu. Pak v jejich svědectví nemůže být žádná síla a jejich služba nemůže mít žádné výsledky. Pak hrozí odstranění – když ne zničení – svícnu.

Když bereme v úvahu přírodní podmínky města Efezu, potom se ta slova našeho Pána místní církvi jeví jako zvlášť výstižná. Město se stále proměňovalo; charakteristická byla pro něj změna, a tak varování o možném odstranění svícnu bylo nejen velmi případné, ale snadno pochopitelné. Opravdu, netrvalo dlouho a ta hrozba se doslova vyplnila, a Kristus efezským svícнем pohnul. V tom se historie často opakuje. Nejedna zchladlá církev, ze které se ztratilo opravdové nadšení, spatřuje, jak se od ní stěhuje svědectví a její lampa je přenesena jinam. Jestliže láska ochabuje tak dalece, že už je všechno jen prázdnotou formalitou, pak může být i jednotlivec odstraněn ze své služby a může být se svým svědectvím a se svou prací poslán někam jinam. Philips Mauro k tomu správně poznamenává: „Existence církve a její svědectví závisí na lásce ke Kristu, kterému církev náleží.“ Efezští – i když svá srdce neměli docela v pořádku – v učení zachovávali věrnost. „Nenáviděli skutky Nikolaitů“, které si i Kristus ošklivil. O Nikolaitech se toho ví málo. Někteří komentátoři usuzují, že to slovo je pouhé symbolické jméno, odvozené od „nikao“ (dobýti, zdolat, zvítěziti) a „laos“ (lid), což by mohlo být náznakem rozdílu, který později vznikl me-

zi duchovními a laiky. Na druhé straně to může být odkaz na sektu Nikolaitů, o které Ireneus řekl, že byli založeni Mikulášem z Antiochie (Sk 6,5), jedním z diákonů. Tato sekta zjevně klesla do bezuzdné prostopášnosti všeho druhu – vyznávala sice křesťanství, ale praktikovala necudné nemravnosti pohanů, kteří kolem nich žili. Církev v Efezu zaujala postoj nekompromisního nesouhlasu s tímto extrémním libertinizmem, který byl vlastně zneužitím učení o milosti. Nenáviděla zhýralý život a nestoudnou nemorálnost těchto lidí. Milost a svoboda nejsou synonyma s požitkářstvím a nevázaností. Tělesné smyslnosti Nikolaitismu se má Boží dítě rezolutně vyhýbat. Pokušení nebylo nikdy větší, než je dnes, a také my máme strážit stále své ucho a oko. V listech prvním třem církvím předchází slibu, který je dán vítězi, volání: „Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím.“ V posledních čtyřech listech toto volání následuje po slibu. Přes jejich selhání je tu pro ně ještě možnost zvítězit. Ale v posledních čtyřech listech je považováno za potenciální vítěze jen několik věrných v církvi a jen těmto vítězům je tedy slovo adresováno. Je zajímavé povšimnout si i toho, že slib pro vítěze má v každém případě svůj základ v nějakém symbolu Starého zákona. Strom života přestal člověk vnímat s Adamovým vyhnáním z pozemského ráje (Gn 2,9). Ale efezskému vítězi je slíbeno, že bude „jíst ze stromu života, který je v ráji Božím“. V každém případě koresponduje slib obsažený v závěrečném shrnutí s povahou prokázané věrnosti. Těm, kteří se zdrží masa z model a hříšných lahůdek, jak je nabízí Nikolaitismus,

těm je slíbena odpovídající odměna nebo odškodnění. Budou jíst ze stromu života. V Edenu „život v nevinosti závisel na poslušnosti“, říká Walter Sccoty, ale pro novozákonního vítěze „život věčný se stává nekonečnou hostinou v Božím ráji“. Strom v Edenu byl symbolem životodárné moci v přírodním slova smyslu. Strom z Apokalypsy je typem věčného života, který nikdy nezvadne. Pro asijského Řeka, kterému byl slib adresován, měl strom podobný význam. Běžně se věřilo, že život člověka je spojen s nějakým stromem, do kterého se vrátí, až zemře (odtud sázení stromů nad hroby). Existovala tu jakási mystická víra, že strom je spojen s božským životem a „jíst ze stromu života“ znamenalo zároveň účast na božské přirozenosti a moci. „S ozvěnami a vzpomínkami na tento „strom života“ se setkáváme v mytologiích mnoha národů,“ říká Trench, který zmiňuje severské bájesloví, ale také – což je pozoruhodnější – perského Horna. Tento Horn je králem stromů a v Zend-Avestě je nazýván „vrahem smrti“; roste u pramene Arduisuru, jinými slovy, u vod života; když se z toho pramene člověk napije, získá nesmrtelnost.

Tyto pohanské představy přivádí autor po svém pátrání zpět k dávným faktům Písma; podle něj tady mají svůj původ. Pak předkládá úplnou interpretaci ve světle zjevení.

Frederick A. Tatford:
Prophecy's Last Word,
An Exposition of the Revelation,
Pickering and English Ltd. London,
1. vyd. 1947, paperback 1969,
reprint 1970 a 1971
Zkrácený překlad: Jiřina Kubíková

Nad Písmem**ZE SMRTI DO ŽIVOTA**

Jan 20,1-2.11-18

Marie Magdalská byla Ježíšem osvobozena (L 8,2), prokazovala mu velkou lásku, doprovázela ho až ke kříži (Mt 27,55n; J 19,25), truchlila nad jeho smrtí a podle svědectví všech evangelií se stala svědkyní jeho vzkříšení.

Marie z Magdaly je příkladem člověka, který miluje Ježíše celým srdcem, kterému se však v bezútesné noci zatemní výhled (J 20,1). Marie hledá to, co zůstalo z jejího dřívějšího štěstí. Když nalezne hrob otevřený, je zděšena ještě více. Někdo jí vzal poslední připomínku na to, co bylo a již není. S nářkem se obrací na ty, kdo byli Ježíšovi nejbližší.

Nemůže se od hrobu odtrhnout, lpí na minulém, je soustředěna na smrt, na hrob. Stojí „venku“, mimo možnost nové zkušenosti a poznání. Pláče, zcela ponořena do smutku, noci, bolesti, lásky, smrti. Slzy odplavují to, co by se jinak zatvrdilo, a otvírají možnost proměny. Marie se naklání do hrobu (J 20,11), nechá se proniknout skutečností smrti. Tu vidí něco neočekávaného. Přítomnost andělů přináší poselství i beze slov. V zajetí tmy smrti Marie nevidí a nechápe. Připustí však otázku po důvodu svého nářku. Jejím zcela osobním problémem se stalo totéž, co trápilo i

společensví učedníků: vzali jim Pána. Odhalení zdroje bolesti přináší úlevu. Marie se obrátila - od hrobu k novému setkání. Interpretuje si ho tak, jak bylo v jejím myšlenkovém horizontu možné: v zahradě vidí zahradníka. I nyní dostává otázku. Její hledání je nesenou touhou Písne písní: „Noc co noc jsem hledala toho, kterého tolik miluji. Hledala jsem ho, a nenalezla... Toho, kterého tolik miluji, jste tu neviděli?“ (3,1.3) Stále ještě hledá toho, kdo zemřel. Chce ho najít a podržet, chce vrátit minulost, uchovat to, co je znamením uplynulého. Ježíš ji důvěrně známým způsobem osloví a tehdy se Marie obrátí k tomu, který žije (J 20,16). Vyznává: Rabbuni! tedy mistře, úctyhodný učitel. Ale ještě není u cíle. Opět by chtěla pevně držet - svou novou víru, své nové štěstí. Darované setkání chce zredukovat na pozemské pobývání s Ježíšem. Živého Krista si však nelze přivlastnit. On sám vede Marii ze zajetí v sobě sama do svobody a posílá ji ke svým bratrům (J 20,17). Marie na tuto cestu vykročí. Stává se zvěstovatelkou a svědkyní nového života (J 20,18).

chovní cesta každého křesťana. Zakošíme Kristovu lásku a osvobození z otroctví zla. V čase vlády temnoty – zvrátů, ztrát a problémů – hledáme to, co jsme ztratili. Ten, který je živý, a proto nedisponovatelný, nás vede krok za krokem. Hluboké prožití smutku, upřímné vyznání touhy srdce, přijetí jedinečné a neopakovatelné životní cesty, darování a přijetí svobody, zpřístupnění a sdílení své zkušenosti s druhými. Takový je život křesťana. Takový je život církve, kterou pekelné brány nepřemohou.

Světluše Košíčková

*Děkuji ti,
Pane Ježíši,
za tvou oběť
i za tvé vítězství
nad zlem a smrtí.
Prosím tě,
abys ukrátil trápení těch,
kdo jsou na tom nejhůře
pro sobectví a zanedbanost
svévolečků.
Tvá spravedlnost,
moc a láska ať vládne
v našem světě.
Amen.*

VELIKONOCE V ROMSKÝCH RODINÁCH

Romové jsou nejčastěji římskými katolíci, proto pro ně Velikonoce znamená Velkou noc a považují je za nejvýznamnější svátky. V romském jazyce jsou Velikonoce označovány slovy *patradži* a nebo *bari rat*, což v překladu znamená právě Velká noc.

Většinu zvyků, kterými Romové oslavovali Velikonoce, si s sebou přinesli ze svého původního domova, ze Slovenska. Bývaly doby, kdy i oni úzkostlivě dbali na dodržování svých tradic a zvyků, ke kterým patřila především soudržnost, přátelství a vyjadřování úcty jednoho k druhému, tzv. *pativ*. Bylo samozřejmostí, že v době velikonočních svátků se sjížděli příbuzní z celé republiky, aby mohli spolu tento svátek oslavit.

Romové jsou svým způsobem nábožný a věřící národ a když je jim těžko, pomodlí se k Pánubohu i k Panně Marii. Pevně věří Pánubohu, věří v to, co neexistuje, ale zároveň existuje v jejich duších a v srdcích a v Písmu svatém - v Bibli.

Oslavy Velikonoc jsou důležitou součástí romské kultury. Ale ne všichni Romové při oslavách těchto svátků dodržují stejné tradice. Například Olašští Romové se při oslavách Velikonoc obdarovávají zlatem, neboť má pro ně nesmírnou hodnotu, proto

že jako kočovný národ nemohli investovat svůj majetek do nepřenositelných věcí, a tak své jmění ukládali do zlata. Olašský Rom věří, že zlaté šperky, které má na sobě, jej uchrání před nemocí.

Velikonoční tradice Romové dodržují dost podobně jako Češi. Odlišnost je v tom, že kluci nechodí koledovat s pomlázkou, ale předávají si mezi sebou dárky. Většinou je to zlato nebo peníze. U starších, dospělých, je to spíše zlato a u dětí peníze.

V České republice, zejména na severu Čech, žijí také Sintí Romové. Mezi základní rozdíly, kterými se liší od ostatních Romů, patří jejich dialekt. Ten obsahuje především převzaté německé výrazy. Sintí Romové se mimo jiné odlišují i tím, že jiným způsobem oslavují Velikonoce.

Sintí Romové velikonoční svátky a s tím spojené tradice dodržují. Ústřední postavou je vždycky Ježíš Kristus. Na Velký pátek ženy navštěvují kostel, oblékají se do černého jako při pohřbu a k Božím hrobům, kde je uložena socha mrtvého Ježíše, kladou květiny. Pláč nad mrtvým Kristem. Tento den se neji ani nepije."

Staré ženy – babičky těsně před Velikonocemi vyprávějí různé příběhy

z Kristova života, jakési apokryfy. Velikonoce jsou velké svátky, větší než Vánoce. Jsou to svátky života a rodiny, kterou všichni Romové velice ctí.

Boží Hod velikonoční, den, kdy Kristus vstal z mrtvých, prožívají Romové velmi radostně. Od rána se peče, smaží, vaří, samozřejmě speciality z romské kuchyně. Především tedy skopové maso, ryby, kuře se zeleninou, nepřeberné množství sladkostí. Jídlo podobně jako Židé rozdělují na čisté a nečisté. Sejde se opět rodina, hraje se, zpívá se, slaví se až do večera.

Období velikonočních svátků znamená pro romské hospodyně spoustu práce v kuchyni při přípravě velikonočních lahůdek. Na romské velikonoční tabuli nesmí chybět zejména pečené maso od jehněčího po uzené a vepřové, připravují se nadívaná kuřata. Podobně jako na Vánoce se vaří silná hovězí polévka s haluškami a také nezbytná goja a holubky. I pečivo je podobné tomu vánočnímu – záviny šinga se plní mákem a tvarohem, k tomu přibýly nezbytné mazance. K pití se podává pivo, víno a různé druhy kořaliček.

Jarmila Šenková

Roman Podrázský: Vzkříšení

“JAKUB, SYN JOSEFŮV, BRATR JEŽÍŠŮV”

Těmito slovy identifikuje aramejský nápis na vápencové pohřební schránce nalezené roku 2002 svůj dávný obsah. Objev vzbudil patřičnou senzaci, neboť byl v médiích prezentován jako první archeologický důkaz fyzické existence Ježíše Nazaretského. Dnes je známý natolik, že poměrně obsáhlé informace najdeme i na stránkách internetové encyklopedie Wikipedie.

Osuárium - tak se kamenná schránka, do které se ukládaly kosti zemřelých, odborně nazývá - pochází údajně z roku 63 n. l.; její pravost potvrdili izraelský geologové a kladně se k ní vyjádřil i francouzský papyrolog André Lemaire. Potvrdil, že použité písmo odpovídá stylu, jakým se psalo v letech 10 – 70 n. l. a uvedl také, že na osuáriích se obvykle jméno bratra neuvádělo, pokud nešlo o skutečně výjimečnou osobnost. A my víme, že takovou osobností Ježíš Nazaretský skutečně byl.

Řada odborníků však o nález vyjádřila pochyby. Majitel, který si přál zůstat v anonymitě, kamennou truhlu údajně roku 1987 koupil od překup-

níka ve starém městě v Jeruzalémě. Díky svému židovskému původu si údajně dlouhá léta nevěděl význam nápisu, až André Lemaire ho přivedl na onu závratnou myšlenku... V létě roku 2003 byly zveřejněny výsledky nových vědeckých expertiz. Izraelské badatele zpochybnili původ vápence, z něhož byla schránka zhotovena: podobný kámen je prý spíše než pro Jeruzalém typický pro Kypr nebo severní Sýrii. Zároveň oznámili, že nápis byl vyryt až v moderní době. Tehdy majitel vystoupil z anonymity a ukázalo se, že jde o izraelského inženýra a sběratele starožitností žijícího v Tel Avivu Odeda Golana.

V únoru 2004 odvysílala izraelská televize dokument, z něhož Golan vyšel coby podvodník, jenž si prodejem padělků přišel na značnou sumu. Téhož roku oznámila izraelská policie svůj úmysl muže obvinit hned z několika zločinů, včetně podvodu a padělání. Podle samotného O. Golana jsou to všechno jen pomluvy. Na své straně má vydavatele Biblical Archaeology Review, kde byly infor-

mace o schráně roku 2002 poprvé uveřejněny.

Ať je nález podvrhem či není, o totožnosti kdysi pohřbeného těžko nabudeme jistoty. Sám Lemaire upozornil, že v „inkriminované“ době žila takových Jakubů, kteří měli otce Josefa a bratra Ježíše, nepochybně celá řada. Šlo o velmi frekventovaná jména. A tak bychom na těchto stránkách jen chtěli doprovodit tyto zprávy s nádechem senzace stručným pohledem do tehdejší pohřební praxe v kontextu období předchozího, které reflektuje i Starý zákon.

Starověký Izrael připisoval pohřbu obrovský význam a biblické texty jsou přesvědčivým dokladem zájmu, se kterým společnost přistupovala k náležitému provedení veškerých obřadů. Zemřít a nebýt pochován bylo nemyslitelné a teologicky motivované texty tento krutý osud přisuzují těm, kdo přestoupí ustanovení zákona. Na důležitost získání vlastního pohřebního místa ukazuje např. text knihy Genesis 23, který zmiňuje Abrahamovu koupi jeskyně od kanaaných Chetejců.

V biblické době bylo v Palestině zvykem pohřbívat mrtvé buď do vyhloubených jam v zemi nebo v rodinných hrobkách, méně již na společných hřbitovech nedaleko osídlení, a to v jeskyních vápencových skal, v přirozených či uměle vytvořených útvarch lokalizovaných ve svazích „telů“ a údolních srázích. Rod či rodina, která vlastnila hrob, sem pohřbívala své zemřelé po celé generace; zemřel-li člen rodiny, jeho tělo bylo připojeno k pozůstatkům jeho příbuzných a předků, jak naznačuje i tradiční hebrejská formule, kterou se v Bibli označuje tato praxe. Vyhloubením střední části některých hrobek

J 14,2

**Prosíme tě, Pane,
o smilování nad naší nestálostí ve víře.
Posiluj naši víru,
abychom nepochybovali
o pravdivosti tvých zaslíbení
věčného života.
Děkujeme ti za vykoupení
a záchranu života.
Děkujeme ti,
že nám Obětovaný a Vzkříšený Kristus
připravil nový příbytek
v tvém království.
Prosíme, ved' nás,
abychom se smrti nebáli
a přišli do nebeského domova k tobě.
Pomoz, ať žijeme tak,
abychom se nemuseli obávat tvého soudu.
Amen**

Libuše Hanušová

zniklo po stranách lavicovitě vyvýšení, které bylo využíváno pro uložení těl zemřelých. Poté, co tělo prošlo fází rozkladu, byla kostra obvykle uložena na jiném, k tomuto účelu určeném místě v jeskyni. Pozůstatky se tak v tomto novém prostoru doslova promísily a identita jednotlivce tak zcela „rozemnila“. Od období druhého chrámu, kam spadá i Ježíšovo působení, přebírají v Izraeli, zvláště v okolí Jeruzaléma, funkci tohoto úložiště tělesných ostatků dřevěné rakve, a právě také ona osuária a sarkofágy. Snad existuje spojitost mezi těmito pohřebními zvyklostmi a specifickou ideologií této doby, zejména důrazem na lidskou individualitu – oproti dosud preferovanému kolektivnímu vnímání. Archeoložka R. Hachlili uvádí, že oproti předchozímu důrazu na udržení rodové linie souvisí „individuální pohřb běžné populace, nejen vyšších tříd... se stále se zvyšujícím významem přisuzovaným jednotlivci v teh-

dejší helénistické společnosti... a se vzrůstající židovskou nadějí ve vzkříšení těla.“

Tato praxe byla běžná mezi židovskou populací minimálně do zničení Jeruzaléma roku 70 n. l. a udržela se až do poloviny druhého století. To by znamenalo, že v duchu této tradice byl pohřben i Ježíš, kdy mrtvé Ježíšovo tělo by bylo uloženo dle pravidel první fáze pohřbu, druhá by pak následovala po roce či více letech sesbíráním jeho ostatků a uložení na definitivním místě odpočinku, do kamenné truhly. Jaké však byly osudy Ježíšova fyzického pohřbeného těla, pro nás křesťany jistě není tou stěžejní informací. Tato krátká exkurze do hmotné kultury dávné minulosti nám měla jen doplnit naše zamýšlení v nadcházejícím období křesťanských svátků a připomenout nám, že i v těchto dávných časech lidé měli své zvyklosti týkající se věcí veskrze praktických.

Klára Břeňová

ZPRÁVY

Sborový den

Náboženská obec v Novém Boru srdečně zve na sborový den, který se koná v kostele sv. Ducha v sobotu 30. dubna s tímto programem:

V 10 h - zahájení výstavy paní Jaroslavy Drvotové. Výstava nese název: "Pískované a hutní sklo. Zpracování skla za využití hutní techniky a pískování" a potrvá do 24. května. Je přístupná vždy pondělí až čtvrtek od 15 h do 17.30 h. V 10.45 h pokračujeme přednáškou: "60. léta 19. století. Rozvoj politického a kulturního života v Čechách. Prozatímní divadlo" (proč se nepoučít z minulosti, trocha historie každého potěší). S tématem nás seznámí Mgr. Eliška Raymanová. Podávat budeme malé občerstvení.

(rst)

Divadlo Mana

Vršovické divadlo Mana a náboženská obec Praha 10-Vršovice zvu na tato představení:

* 26. dubna od 20 h - Pěvecký recitál finalisty televizní soutěže X-Factor s představením písní z jeho nového CD Proměna.

* 28. dubna od 20 h - Laurychovo

divadlo. Představení pražského improvizčního divadla, které vzniká přímo před přítomnými diváky.

* 29. dubna od 19 h - Večer šansonu - Odřízní kotvu. Veronika Baranová a skupina Odřízní kotvu - šansony, lidovky, písně vážné i nevážné.

Rezervace vstupenek na e-mailu:

divadlo@divadlomana.cz, nebo SMS objednávkou na čísle 774941946 nebo 731100059, rovněž osobně v úředních hodinách farní kanceláře.

(red)

Dialog na cestě

Městská část Praha 8 ve spolupráci s náboženskou obcí v Karlíně a s Literárně dramatickým klubem Dialog na cestě vás srdečně zvu na oblíbený přednáškový cyklus Setkání třetího věku - Putování Hrocha aneb dárky, které pomáhají. Dozvíte se, jak se z Hrocha stane středověký poutník, který píše knížky. Absolvoval setkání s papežem, putování Evropou i po Čechách, zajímá se o kočovné divadlo i o pátrání po českých patronech. Vyprávění s fotografiemi a dárky, které pomáhají v neziskových projektech, bude 26. dubna v 15 h v zasedací místnosti náboženské obce, Vítkova 13, Praha 8.

(red)

Inzerce

Kdo daruje nebo levně odprodá kazatelský pultík (ambon)?

Kontakt: Náboženská obec Peruc, Ivo Kraus, peruc.cesh@seznam.cz tel.: 608912191

Kalendář Blahoslav

Milé sestry a bratři, oznamujeme, že uspořádáním kalendáře Blahoslav na rok 2012 byl pověřen bratr Ervín Kukuczka. Prosíme autory, aby své příspěvky zaslali elektronickou poštou na adresu kukuczka@ustinadorlici.cz, a to do konce května. Telefon na bratra Kukuczku: 468 009 060.

Objednávky kalendáře přijímá bratr František Brynych, Wuchterlova 5, 166 26, Praha 6-Dejvice; prodejna.blahoslav@cesh.cz

(red)

Doteky - plochy poznání

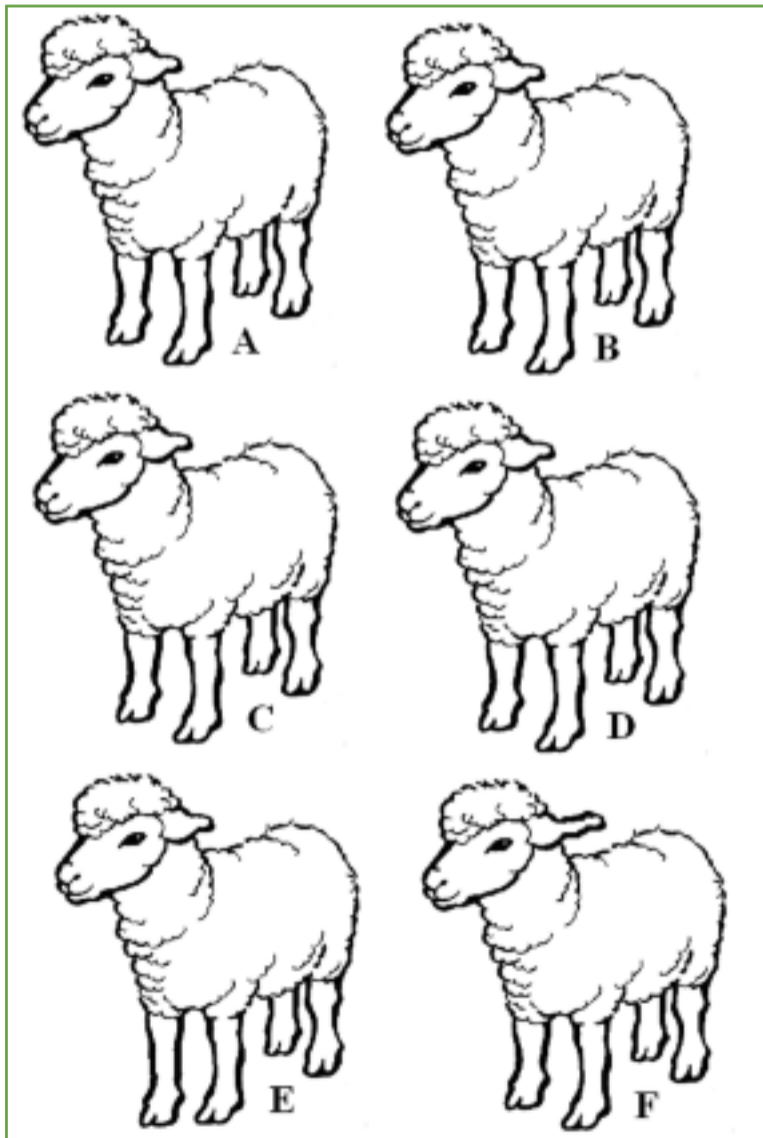
Fara Církve československé husitské, nám. Českých bratří 35/2 Liberec, zve v rámci cyklu pořadů Doteky - plochy poznání na 109. setkání, které se koná v pátek 29. dubna v 16.30 h. Na programu je vernisáž výstavy Jan Kubánek - Fototriády. Dramaturgii a realizaci výstavy zajišťuje Artefaktum CZ, hudební vstupy Jana Cenknerová. V 18 h následuje talk show Od Nerudy ke Křesťanovi. Hostem autora pořadu Stanislava Kubína je publicista Rudolf Křesťan. Režie, moderování Stanislav Kubín, hudební vstupy Věra Párysová. Po skončení programu je autogramiáda R. Křesťana.

(sk)

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Beránek Boží

Najdete mezi šesti beránky dva úplně stejné?

(Řešení z minulého čísla: Getsemane)

Jana Krajčřířková

Roční předplatné na rok 2011 činí 364 Kč.
Číslo účtu: 43-3856220207/0100

Koncerty u sv. Mikuláše

* 25. 4. - 20 hodin
Dvořák, Charpentier, Vivaldi, Ravel
Easter festival,
New Prague Radio Symphony Collegium,
M. Zvolánek - trubka
* 26. 4. - 17 hodin
Bach, Händel, Purcell
M. Pšenička - varhany,
Z. Šedivý - trubka,
J. Šedivý - trubka
* 27. 4. - 17 hodin
Bach, Mozart, Telemann
V. Vlna - hoboj,
F. Št'astný - cembalo, varhany
* 28. 4. - 17 hodin
Mozart, Händel, Franck
PRAGUE MOZART TRIO,
Y. Škvárová - mezzosoprán
* 29. 4. - 17 hodin
Dvořák, Bach, Vivaldi
A. Vršinská - mezzosoprán,
M. Šestáková - varhany
* 29. 4. - 20 hodin
Händel, Mozart, Bach, Vivaldi,
Camerata Pragensia orchestra,
A. Bárta - varhany
* 30. 4. - 17 hodin
Bach, Mozart, Dvořák
J. Jonášová - soprán,
B. Rabas - varhany
* 1. 5. - 20 hodin
Händel, Mozart, Bach, Vivaldi,
Camerata Pragensia orchestra,
A. Bárta - varhany
* 1. 5. - 17 hodin
Bach, Händel, Rossini
K. Valošková - soprán,
O. Musilová - mezzosoprán,
Z. Němečková - varhany
* 1. 5. - 20 hodin
Bach, Vivaldi, Mozart
Praga Sinfonietta orchestra,
diriguje: M. Němcová,
Y. Škvárová - mezzosoprán

Z EKUMENY

FRANCOUZSKÝ ZÁKAZ ZAHALOVÁNÍ TVÁŘE NA VEŘEJNOSTI NABYL ÚČINNOSTI

Půl roku po vstupu v platnost nabyl účinnosti zákaz zahalování tváře na francouzské veřejnosti. Tento zákaz byl přijat po více než rok trvajících diskusích ohledně slučitelnosti muslimských šátků zahalujících tvář s hodnotami Francouzské republiky a s národní identitou Francouzů. Celou diskusi vyprovokoval prezident Sarkozy svým projevem v červnu 2009 ve Versailles, kdy řekl, že burka není na francouzském území vítaná. Den na to byla ustavena parlamentní komise studující praxi nošení šátků zahalujících tvář. Ve své zprávě z ledna 2010 představitelé komise uvedli, že burka a nikáb nejsou slučitelné s hodnotami svobody, rovnosti, bratrství a lidské důstojnosti, a proto je s jejich nošením třeba něco dělat.

Několik dní po prezentaci závěrů parlamentní komise požádal premiér Státní radu o to, aby se zabývala možnostmi co nejpřísnější právní úpravy tohoto fenoménu. Státní rada prezentovala v březnu 2010 své stanovisko, že všeobecný zákaz nošení burky by byl právně velmi problematický a že jedině, co mohou doporučit, jsou místní zákazy zahalování tváře v případě, že tato praxe v daném kontextu působí problémy.

I přes negativní stanovisko Státní rady předložila francouzská vláda v květnu 2010 návrh zákona zakazujícího zahalování tváře na veřejnosti. Po provedení drobných úprav byl tento zákon schválen v červenci Národním shromážděním a v září Senátem. V říjnu jej Ústavní rada prohlásila za souladný s francouzskou ústavou, a mohl tedy vstoupit v platnost.

podle www.christnet

VATIKÁN USTANOVIL DEN KONÁNÍ KAŽDOROČNÍCH OSLAV JANA PAVLA II. V ŘÍMĚ A POLSKU

Papež Jan Pavel II., který bude 1. května prohlášen za blahoslaveného, bude každý rok 22. října oslavován v Římě a v celém svém rodném Polsku. Oznamovala to vatikánská kongregace pro svátosti a liturgii. Dodala, že jde o mimořádné rozhodnutí, které bylo učiněno na základě mnoha žádostí.

Oslavy se budou konat ve výroční den nástupu Jana Pavla II. na papežský stolec v roce 1978. Tehdy nový papež pronesl projev obsahující i výzvu "Nemějte strach!", jíž se přičítá významná role v procesu vedoucím k rozdělení komunistického bloku. K tomu, aby byl Jan Pavel II. případně prohlášen za svatého, by bylo zapotřebí, aby mu byl přičten ještě jeden zázrak. K blahorečení stačí uznání jednoho zázraku. V případě Jana Pavla II. šlo o uzdravení francouzské řádové sestry, která trpěla Parkinsonovou chorobou.

podle ČTK

KŘESŤANSKÝ STUDENT Z JIŽNÍ KALIFORNIE VYLOUČENÝ ZA SDÍLENÍ VÍRY ŽALUJE ŠKOLU

Bývalý student střední školy v jižní Kalifornii nedávno podal žalobu na školu, která ho vyloučila za sdílení víry. Zhruba před rokem byl Kenneth Dominguez (16 let) potrestán školou Gateway East High School ve státě San Diego a bylo mu zakázáno nosit do školy Bibli. Žalobu podal poté, co škola odmítla uznat, že udělala chybu, uvedl Brad Dacus, předseda a zakladatel Pacific Justice Institute, který Domingueze zastupuje.

Dominguez uvěřil v Boha během vánočních prázdnin školního roku 2009-2010. Když se v lednu vrátil do školy, začal svým spolužákům vykládat o své křesťanské víře. Byl „zapálený“ a „vzrušený ze své víry“, vyprávěl, „co se mu stalo a co Bůh udělal“, vysvětlil pro Christian Post Dacus. Jeho období sdílení milosti ale bylo zastaveno, když jej pokáral správce. Školní úředník Domingueze řekl, že svou víru sdílet nesmí kvůli „oddělení církve od státu“. Podle Dacuse Dominguez svými svědectvími o víře mezi ostatními studenty nezpůsobil žádné potíže. Nekřičel ani nekázal nahlas, své hovory omezoval jen na přestávku na oběd a chodby, nikoli třídy. Navíc nebyl žádný záznam, že by si nějaký student nebo kdokoli stěžoval, poznamenal Dacus. Poté, co jej správce varoval, pokračoval Dominguez v diskusích o své víře a přinesl si do školy Bibli. Na to mu bylo řečeno, že si ani Bibli do školy nesmí nosit. Brzy následovalo dvoudenní vyloučení. Na obranu studenta řekl právník Michael J. Pfeffer, který vede kancelář PJI v jižní Kalifornii, že „žádný student by neměl být nucen odložit svou víru a Bibli u brány, když vstupuje na školní půdu. Těšíme se na tuto příležitost obhajovat pana Domingueze a chránit studenty po celé Kalifornii.“

Tento incident nebyl pro právníky PJI překvapením. Mezi 4000 žádostmi o právní pomoc, které přijali v loňském roce, se mnohé podle Dacuse týkaly problematiky náboženské svobody na státních školách. „Hlavně ve státech, jako je Kalifornie, kde mají učitelé unie velkou kontrolu nad tím, co se do veřejných škol dostane, vidíme mnoho nepřátelství a úzkoprsosti vůči křesťanským studentům, občas pod pláštěm „tolerance“,“ posteskl si. Grossmont Union High School District také vydal prohlášení reagující na žalobu: „Vedoucí orgány a administrativa Grossmont Union High School District plně podporují a obhajují Ústavu Spojených států, především První dodatek zaručující svobodné praktikování víry a svobodu projevu. Pevným závazkem Grossmont Union High School District je také poskytovat bezpečné a spořádané studijní prostředí všem studentům a zaměstnancům, kde není narušen vzdělávací proces v žádném z objektů.“

Křesťan dnes

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčřířková, dr. Klára Břeňová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: cesky.zapas@cesh.cz

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9